

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ TINGRETTSDOMMER B VED X TINGRETT. SAK 89/05.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 14. november 2005 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, Trine Buttingsrud Mathiesen, Halvor Kjølstad, Wenche Frogn Sellæg og Eva Nygaard Ottesen. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Jon Høyland, som hadde forfall.

Ved brev av 31. august 2005 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeradferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som i brev av 16. september 2005 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra de to prosessfullmektigene i saken. Embetsleder i X tingrett er orientert om klagen.

Saksforholdet er i korthet følgende:

A var saksøker i en sak vedrørende betaling i husleieforhold. Hovedforhandling ble avholdt 10. mai 2005 og dom avsagt 9. juni 2005. Tingrettsdommer B var behandlende dommer i saken.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Tingrettsdommer B var rasistisk, diskriminerende og trakasserende under rettens behandling av saken.

Dommerens utspørring av A foregikk med en tydelig rasistisk undertone. Hun ble spurt om navnet sitt hele seks ganger og måtte til slutt skrive det ned. Hun ble videre spurt om hvor hun kom fra og om hennes kjæreste var norsk. Spørsmålet om hennes kjæreste var norsk ble rettet til motparten. Opplysningene hadde ingenting med saken å gjøre, og motparten og hans venner ble ikke spurt om hvor de kom fra. Tingrettsdommer B forsøkte på en bevisst og krenkende måte å få A til å føle seg mindre verdt.

Dommen er full av faktiske feil og et resultat av dommerens rasistiske og diskriminerende holdninger. Det er blant annet ikke riktig at hun av motparten ble tilsendt et rekommandert brev hvor kontrakten ble hevet. Hennes navn ble skrevet feil i dette brevet, og det er diskriminerende og trakasserende å beskyldte henne for å ha mottatt et brev hun aldri har sett. Det er videre ikke riktig at den angjeldende leilighet ble fraflyttet på det tidspunkt som er lagt til grunn i dommen. Nøklene til leiligheten ble først levert tre måneder senere. De nevnte eksemplene er bare to tilfeller av mange som bekrefter at den avsagte dommen var rasistisk motivert.

Fra klagen siteres:

”Tingrettsdommer B’s ha måttet falsifisere fakta slik at A tapte saken. Dette er uakseptabelt av en representant av norsk lov. På bakgrunn av Tingrettsdommeren B oppførsel var/er kunne jeg konkludere med at når et menneske ikke er født i Norge har vedkommende ingen rettigheter i det norske rettssystemet og blir behandlet uten respekt. X Tingretten med dommeren B opplevdes som et narrespill.

.....

Ved konstant å la være å se sannheten, ved å falsifisere bevis og ved ustanselig å velge å tro det beste av ... konstruerte versjon uten bevis på bekostning av A’s bevis avgjorde Tingrettsdommeren B at A har tapt saken og skal erstatte ... hans saksomkostninger – siden bevisene er så klare og entydige.”

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Det er for dommeren uforståelig på hvilket grunnlag A har oppfattet hennes opptreden i retten som rasistisk, diskriminerende og trakasserende.

Det er riktig at hun flere ganger måtte spørre A om hennes navn, og at hun til slutt måtte be A om å skrive ned navnet. Dels har hun et hørselsproblem når det ikke snakkes tydelig, og dels var navnet uvanlig for et norsk øre. Det er sikkert også riktig at hun på en høflig måte, og av ren interesse, spurte A om hvor hun selv eller navnet kom fra. Det var for øvrig ikke annet enn navnet som tilsa at saksøkeren ikke var norsk. Hun behersket språket godt og var meget verbal.

Det er ikke riktig at hun skal ha stilt A spørsmål om en eventuell kjæreste. Det var derimot under saken opplyst at A hadde tatt seg inn i leiligheten mens leieboerne var der i følge med en mann som leietakerne opplevde som skremmende. Det er godt mulig at dommeren spurte vedkommende leietaker om mannen var norsk.

Hovedforhandlingen forløp ellers på vanlig måte. Dommeren mener selv at hun i retten praktiserer en fast og aktiv administrasjon på en høflig og korrekt måte.

Tingrettsdommer B opplyser avslutningsvis at A ikke har anket den angjeldende dom, til tross for hennes åpenbare misnøye med resultatet.

Klagers prosessfullmektig – advokat C – har i brev gitt uttrykk for at han ikke er i stand til å bekrefte at dommerens prosessledelse var i strid med gjeldende regler. Han fremhever likevel at dommerens juridiske og faktiske vurderingene etter hans oppfatning er helt gale, og at domsresultatet var egnet til å støte klager.

Motpartens prosessfullmektig – advokatfullmektig D – opplyser at tingrettsdommer B ledet saken på en ryddig og profesjonell måte. Han kjenner seg på ingen måte igjen i A’s påstander om rasisme og diskriminering, og han har intet negativt å bemerke til dommerens håndtering av saken.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstolloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning følger av bestemmelsen i domstoloven § 237 fjerde ledd, hvor det fremgår at fristen for å klage på en dommer er ”tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen, fant sted eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”. Samme bestemmelse gir imidlertid utvalget anledning til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke har gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen.

En annen viktig begrensning i Tilsynsutvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Dette betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan tilsynsutvalget ikke prøve dette. Det er i denne sammenheng uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klagen i denne saken gjelder dels tingrettsdommer B's opptreden i retten i forbindelse med behandling av en sak der klager var part, dels gjelder klagen innholdet i dommen. Av klagen fremgår det at rettsmøtet fant sted 10. mai 2005 og at dom ble avsagt 9. juni 2005. Klagen er datert 31. august 2005 og klagefristen i forhold til det som fant sted i rettsmøtet, er derfor utløpt. Utvalget kan ikke se at det foreligger forhold i denne saken som tilsier at utvalget bør ta klagen under behandling av eget tiltak, etter at tremånedersfristen er utløpt. Det vises særlig til uttalelsen fra de to prosessfullmektigene.

Klagen inneholder også misnøye med rettens dom og premissene for denne. Slik det er redegjort for foran, kan utvalget ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen. Den som ønsker en dom endret, må angripe dommen ved anke til overordnet instans.

Etter dette blir klagen å avvise.

Tilsynsutvalget for dommere har fattet slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtaket sendes embetsleder i X tingrett til orientering.